

СЕКЦІЯ ІІІ
Перспективи розвитку
фінансово-кредитної системи
України

УДК 336.71

Дзюблюк О. В. – д. е. н., професор,
завідувач кафедри банківської справи
Тернопільського національного
економічного університету

**Оптимізація грошово-кредитної політики в період кризових явищ на
світових фінансових ринках**

Спрямованість грошово-кредитної політики в період кризових явищ на світових фінансових ринках має визначатися головним завданням із підтримання стабільності грошової системи і банківського сектора країни як ключового механізму взаємодії усіх економічних агентів і забезпечення нормальної життєдіяльності національного господарства через рух грошових коштів. Це центральне місце в економіці, яке належить банківській системі, визначає її тісні взаємозв'язки та взаємодію із усіма без виключення секторами – фінансовим, корпоративним, домашніх господарств, зумовлюючи дестабілізацію усього процесу формування і використання їхніх фінансових ресурсів. А тому криза є саме фінансовою і напрямки її подолання нарівні із усіма важливими структурними заходами держави мають ґрунтуватися передусім на ефективних інструментах грошово-кредитної політики. За таких обставин можна стверджувати, що довіра до національних грошей має бути основою стратегії економічного розвитку та грошово-кредитного регулювання.

Оптимізація грошово-кредитної політики повинна визначатися сукупністю послідовних кроків, які створили б можливість наблизитись до стабілізації національної валюти, що визначається завданням із зменшення загроз як для внутрішньої вартості грошової одиниці унаслідок наростання інфляційних процесів, так і зовнішньої ціни національних грошей, вираженням чого слугує обмінний курс. Особливо важлива роль належить саме валютному курсу як головному тактичному орієнтиру і номінальному якорю грошово-кредитної політики, що слугує не лише індикатором кон'юнктури валютного ринку, а й важливим сигналом для усіх господарюючих суб'єктів та фізичних осіб, визначаючи інфляційні очікування та цінову динаміку.

Задля стабілізації національної валюти і повернення довіри до неї з боку суб'єктів ринку доцільно було б запровадити на певний період дію валютного коридору як такого режиму курсоутворення, який би надавав чіткий сигнал усім економічним агентам про тверді наміри центрального банку обмежити діапазон коливання обмінного курсу. Із цією метою Національному банку України і в подальшому необхідно здійснювати активний вихід на міжбанківський валютний ринок і шляхом проведення інтервенцій забезпечувати погашення ажіотажного попиту на іноземну валюту та стабілізувати обмінний курс гривні, заявивши чітку позицію про незмінність тактичного орієнтуру щодо підтримання валютного курсу на стабільному рівні.

Необхідно також вжити певних обмежувальних заходів щодо збільшення пропозиції іноземної валюти на внутрішньому валютному ринку і скорочення попиту на неї. Для реалізації цього завдання необхідно: по-перше, забезпечити відновлення норми із обов'язкового продажу валютної виручки експортерами на внутрішньому валютному ринку, що має сприяти збільшенню пропозиції валюти на ринку; по-друге, обмежити терміни повернення валютної виручки експортерами в залежності від конкретних умов зовнішньоекономічної діяльності та укладених контрактів з метою стабілізації динаміки сальдо платіжного балансу як необхідної умови врівноваження попиту і пропозиції на валютному ринку України; по-третє, вжити адекватних заходів на законодавчому рівні щодо розблокування приватизаційних процесів і стимулювання надходження іноземного капіталу у вигляді довгострокових інвестицій у реальний сектор господарства з метою досягнення стійкої позитивної динаміки сальдо за рахунком операцій з капіталом і фінансових операцій платіжного балансу України.

Потрібно наголосити, що кінцевою метою збільшення пропозиції іноземної валюти і скорочення попиту на неї є максимальне обмеження сфер використання валютних коштів усередині країни і концентрація їх передусім у зовнішньоекономічній діяльності, із чого випливає необхідність реалізації послідовних заходів із дедоларизації господарських відносин в Україні.